

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-СИСТЕМНОГО УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ

*Мороз С. Г., доцент кафедри менеджменту і адміністрування Національного
фармацевтичного університету*

*Рюшин М. О., магістрант спеціальності «Адміністративний менеджмент»
Національного фармацевтичного університету*

Впровадження нових методів управління, підвищення якості управлінських рішень передбачає використання сучасних інформаційних систем управління (ІСУ). Необхідно підкреслити, що кожний медичний заклад має ІСУ – незалежно від рівня його автоматизації (відрізняється рівень розвитку системи, архітектура та технології, які використовуються). При цьому ефективність роботи всієї організації часто знаходиться у прямій залежності від ефективності функціонування ІСУ.

Напрямки розвитку ІСУ визначаються, в першу чергу, цілями її функціонування, а також існуючими можливостями та обмеженнями в закладі. Дані цілі, можливості та обмеження є базисом розвитку лікарні. Формування інтересу до стратегії розвитку ІСУ відбувається, як правило, за певних умов. Інакше кажучи, можуть існувати наступні підстави для розробки стратегії:

- бачення (успішно проведена розробка власної стратегії розвитку організації; керівництво почало розглядати ІСУ як інструмент управління);
- фінансові кошти (ІТ-витрати стають значимими для бюджету; поточний рівень ІСУ стає гальмом розвитку організації);
- повноваження (у функціональних службах створюються підрозділи, відповідальні за розвиток ресурсів ІСУ) [1, С. 150].

Життєвий цикл ІСУ можна умовно поділити на декілька етапів:

- підготовчий етап;
- реалізація стратегії розвитку;
- експлуатація.

Підготовчий етап. Модель планування розвитку ІСУ можна представити за допомогою наступних стадій та задач до них:

- оцінка застосованих інформаційних технологій (аналіз стратегії закладу, формалізація пріоритетів і визначення потенціалу, оцінка наявного ІТ-оточення);
- формування напрямків розвитку ІСУ за напрямками діяльності медичного закладу (ціль та роль ІТ, організація складових компонентів, показники медичного закладу для ІСУ, технічна інфраструктура та архітектура);
- планування впровадження стратегії розвитку (розробка проектів, підготовча діяльність, аналіз технологічних особливостей).

Дуже важливим аспектом двох перших етапів є залучення необхідних фахівців, які можуть мати різні статуси та функціональні обов'язки в медичному закладі. В розробці стратегії розвитку, окрім головного лікаря та заступника з інформаційно-аналітичної та кадрової роботи, мають брати участь головний бухгалтер, профільні заступники головного лікаря, тощо.

В таблиці 1 представлено межі участі фахівців медичного закладу в формуванні стратегії розвитку ІСУ.

Ефективний розвиток передбачає:

- процес розвитку ІСУ має бути безперервним;
- рівень розвитку ІСУ має відповідати актуальним вимогам окремих служб та лікарні в цілому, тобто забезпечувати не тільки оперативний, але і прогнозований рівень реалізації функцій СШМД м. Харків;
- досягнення цілей забезпечується виконанням конкретних заходів, без проведення яких неможливий подальший розвиток;
- окрім складові ІСУ повинні бути взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими;

Роль та відповідальність посадових осіб при розробці стратегії розвитку ІСУ

Етап життєвого циклу ІСУ	Головний лікар	Заступник головного лікаря з інформаційно-аналітичної та кадрової роботи	Головний бухгалтер	Профільні заступники головного лікаря
Участь в розробці програми розвитку	Консультації, спрямування вектору розвитку на підставі отриманої інформації (аналогі, досвід, експерти)	Забезпечення інтересів всіх служб лікарні та облік всіх функцій	Забезпечення наявності бюджету	Визначення пріоритетів та форм отримання інформації за окремими напрямками діяльності
Внесок в розробку програми розвитку	Визначення сценарію розвитку	Забезпечення функціональності обраного сценарію розвитку, взаємодії його окремих складових	Фінансування сценарію розвитку, мінімізація фінансових витрат та ризиків	Своєчасне корегування можливостей обраного сценарію відповідно до власних потреб
Питання компетенції	Визначення рівня фінансування	Адекватність потребам лікарні	Можливість фінансової підтримки	Адекватність потребам профільних служб
Участь в реалізації	Періодичний огляд на відповідність цілям та завданням, які постають перед лікарнею	Контроль відповідності задачам лікарні, вирішення проблемних питань між службами	Фінансові гарантії, контроль ризиків	Відстеження змін в програмі розвитку служб та їх місце в загальній стратегії розвитку ІСУ

– управління ІСУ здійснюється за принципом мультипроектного управління (для досягнення збалансованості між службами) [2, С. 290].

На етапі реалізації стратегії розвитку необхідно намагатися: скоротити час реалізації ІСУ; мінімізувати фінансові ресурси для реалізації ІСУ; максимізувати економічний ефект; підвищити якість результатів ІСУ; збільшити компетентність, знання та відповідальність ключових співробітників; підвищити ефективність в організаційно-управлінській структурі, а також сформувані готовність керівництва медичного закладу та співробітників до переходу на новий рівень розвитку ІСУ.

Експлуатація. Більшість проблем на цьому етапі виникає через недостатню увагу до допоміжних та організаційних процесів. На цьому етапі необхідно враховувати наступні фактори.

1) Можливості медичного закладу. Маються на увазі такі критерії, як фінансові можливості закладу, потенціал існуючого рівня технічної інфраструктури для підтримки обраного варіанту, а також рівень компетенції, технічних знань, "комп'ютерної" освіти ключових користувачів ІСУ та виконавчого персоналу.

2) Технічні критерії. Аналіз цієї групи критеріїв передбачає для кожного з можливих варіантів оцінку наступних технічних компонентів: платформи серверів та робочих станцій; засоби зберігання даних; локальні мережі; використання Internet-технологій; управління системами; технології та засоби інтеграції; сховища даних та архітектура даних; інформаційна безпека та захист даних;

3) Серед організаційних критеріїв найбільш вагомими є:

- масштаб та межі проведення моделювання;
- необхідність та складність запровадження управлінських змін;
- потреба у запровадженні методів управління ІСУ;

– передбачене розширення штату та функцій структурного підрозділу, який забезпечує технічне обслуговування ІСУ;

– рівень залучення сторонніх фахівців та організацій.

4) Необхідно оцінити ймовірність виникнення ризиків, можливості їх попередження, а також розглянути заходи щодо зменшення негативного впливу у разі виникнення цих ризиків. До найбільш типових ризиків можна віднести:

– правильність вибору моделі ІСУ;

– ризик незавершеності проекту запровадження;

– ризик якості кінцевого продукту, який пропонує ІСУ;

– ризик виходу за межі проекту, тощо.

Висновки. Таким чином, для реалізації стратегії розвитку ІСУ необхідне здійснення наступних кроків:

1. Формування відділу програмного та технічного обслуговування шляхом введення до його складу програмістів (інженерів та техніків) з інших структурних підрозділів закладу, тобто централізація та переведення на бюджет.

2. Оптимізація підпорядкованості структурних підрозділів заступнику головного лікаря з інформаційно-аналітичної та кадрової роботи, а саме підпорядкування зазначеному заступнику головного лікаря новосформованого відділу програмного та технічного обслуговування.

3. Оптимізація функціональних обов'язків заступника головного лікаря з інформаційно-аналітичної та кадрової роботи, виходячи з нового варіанту підпорядкованості структурних підрозділів із зміною назви самої посади (заступник головного лікаря з інформаційно-аналітичної та статистичної роботи). В інших лікувально-профілактичних закладах України зустрічаються аналогічні назви посад заступників головного лікаря.

4. Підготовка до обрання варіанту ІСУ (професійне вивчення досвіду інших лікувально-профілактичних закладів, порівняння з власними напрацюваннями).

5. Реалізація найбільш зручного варіанту ІСУ, в межах наявного бюджету.

6. Визначення обсягів фінансування розвитку ІСУ на наступні періоди.

Використана література:

1. Тригоб'юк С. С. Інформаційна складова системи стратегічного планування підприємств / С. С. Тригоб'юк // Вісник НУ «Львівська політехніка». Логістика. – 2013. – № 669. – С. 147-152.

2. Варава А. А. Формування та реалізація організаційно-економічного механізму інформаційного забезпечення стратегічного управління на підприємствах корпоративного типу / А. А. Варава // Вісник Криворізького національного університету, вип. 31. – 2012. – С. 289-292.

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОЇ РОБОТИ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Субіт Р.І., студент 4 курсу

спеціальності «Менеджмент і адміністрування»

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Інформаційне забезпечення системи управління фінансами будь-якого підприємства (в тому числі і автотранспортного) набуває особливого значення в сучасних умовах, які швидко змінюються. Наявність, доступність та своєчасність необхідної інформації дозволяє керівництву підприємства приймати зважені та ефективні рішення. До того ж, можливість своєчасно скористатися інформацією в деяких випадках має вирішальне значення для стабілізації стану підприємства та його подальшого розвитку. Таким чином, проблема побудови нових моделей інформаційного забезпечення фінансової системи підприємства є сьогодні достатньо актуальною.

Особливо гостро проблема відсутності належної системи інформаційного забезпечення відчувається на підприємствах пасажирського автотранспорту. Це викликано тим, що галузь